

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3410/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 15.K.701.522/2023/35. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Budapest Környéki Törvényszék 15.K.701.522/2023/35. számú ítélete, valamint a Pest Vármegyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatala PE-15/GYAM/00008-7/2023. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1 Az indítvány alapjául szolgáló eljárásában megállapított tényállás szerint az indítványozó (édesapa, az alapügy felperese) és volt házastársa (édesanya, az alapügy alperesi érdekeltje) házasságából három gyermek született, akik a házasság felbontása után az édesanyánál kerültek elhelyezésre. A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya 2020. március 23. napján kelt, HB-03/GYAM/00009-61/2020. számú végzésével a gyermekek védelembe vételét kezdeményezte, a kapcsolattartással összefüggő veszélyeztetettség okán. Az indítványozó 2020. július 29. napján, HB-03/GYAM/02781-23/2020. számon maga is kérelmet nyújtott be a gyermekek védelembe vétele iránt, arra hivatkozva, hogy az édesanya a kapcsolattartás vonatkozásában nem teljesíti a részére előírt kötelezettségeket, akadályozza a kapcsolattartás megvalósulását. A kizárásokat és az illetékességi vitát követően a Pest Vármegyei Kormányhivatal az eljárás lefolytatására a Pest Vármegyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatal (az alapügy alperese, a továbbiakban: Hivatal) Gyámügyi Osztályát jelölte ki. Az indítványozó 2021. december 22. napján a védelembe vétel iránti kérelmét visszavonta. A Hivatal a

2023. április 6. napján kelt PE-15/GYAM/00008-7/2023. számú határozatával a három kiskorú gyermek védelembe vétele ügyében hivatalból folytatott eljárást megszüntette és felhívta az illetékes gyermekjóléti szolgálatot az alapellátás keretében történő segítségnyújtásra, tekintettel arra, hogy az eljárás során beszerzett vélemények, javaslatok és a felek nyilatkozatai alapján a Hivatal megállapítása szerint nem állt fenn olyan tényező, amely a gyermekek védelembe vételét indokolná. Kifejtette, hogy az évek óta tartó terhelt helyzetre figyelemmel indokoltnak tartja a család alapellátáson belüli megsegítését, ennek okán rendelte el az alapellátás körében történő segítségnyújtást. Indokolása szerint a védelembe vétellel a hatóság a pszichológiai megsegítésben való részvételt tudná kötelező jelleggel elrendelni, azonban a pszichológiai megsegítés folyamatos önkéntes igénybevétele okán a hatósági intézkedés elrendelését nem tartotta indokoltnak. A Hivatal megállapítása szerint az édesanya együttműködik az illetékes gyermekjóléti szolgálatokkal és folyamatosan biztosítja a gyermekek pszichológiai megsegítését.

- [3] Az indítványozó ezt követően keresetet terjesztett elő a határozat felülvizsgálata iránt, amelyben kérte annak megsemmisítését és a Hivatal új eljárás lefolytatására utasítását. A Budapest Környéki Törvényszék 15.K.701.522/2023/35. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Megállapította, hogy a Hivatal széleskörű bizonyítást folytatott le, amelynek során a szülőket és a gyermekeket is meghallgatta, a családot alapellátás keretében gondozó család- és gyermekjóléti központot több alkalommal vélemény és tájékoztatás adására hívta fel, valamint beszerezte a pedagógiai véleményeket és a gyermekeket gondozó pszichológusok véleményét, értékelte a felperes által becsatolt felvételeket. A Törvényszék ítélete szerint a Hivatal helyesen döntött a család alapellátás keretében történő további gondozásáról, a gyermekek védelembe vétele helyett, mivel ez utóbbi a Törvényszék álláspontjában sem jelent megoldást az indítványozó és a gyermekek között fennálló megromlott viszony helyreállítására. Rögzítette, hogy maga az indítványozó sem ezt jelölte meg megoldásként a 2022. augusztus 9. napján tartott védelembe vételi tárgyaláson, hanem a gyermekek elhelyezésének megváltoztatását. Az indítványozó kérelme azonban a védelembe vételre és nem a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezésére irányult, így ez utóbbit a Hivatalnak nem kellett elbírálnia. Kifejtette, hogy nem nyert bizonyítást az indítványozó szakmaiatlan munkavégzésre hivatkozó állítása, az indítványozó által becsatolt hangfelvételeken pedig az hallható, hogy az indítványozó a beadványairól érdeklődik, valamint, hogy a másik fél az ügy megvizsgálására tesz ígéretet. A Törvényszék a feltárt bizonyítékok alapján nem tartotta megállapíthatónak az indítványozónak azon álláspontját, amely szerint a gyermekeivel való kapcsolata a Hivatal és a gyámhivatalok munkájának elhúzódása miatt romlott meg, figyelemmel arra, hogy az indítványozó és az édesanya között a kapcsolat konfliktusokkal terhelt, amely érzelmileg megterheli a gyermekeket. A Törvényszék az ítéletében kifejtette, hogy a Hivatal az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a

továbbiakban: Ákr.) 62. § (4) bekezdésében rögzített szabad bizonyítás elve szerint szabadon dönt a bizonyítás módjáról, terjedelméről. Ennek körében a felperes által becsatolt kép-és hangfelvételt a Törvényszék megállapítása szerint a Hivatal értékelte, amely értékelés nem ellentétes a felvételek tartalmával. Továbbá a Törvényszék rögzítette, hogy a felperes által hivatkozott másik eljárás során készült szakvéleményt a Hivatal a szabad bizonyítás elvének megfelelően nem kellett, hogy figyelembe vegye. Az eljárás során az indítványozó hivatkozott az eljárás elhúzódására is. A Fővárosi Ítéltábla 4.Köfif.705.316/2024.2. számú végzésével az indítványozónak az eljárás elhúzódása miatti kifogását elutasította.

- [4] 1.2. Az indítványozó a Törvényszék ítéletének meghozatalát követően az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben az Alaptörvény II. cikk, IV. cikk (1) bekezdés, az V. cikk, a VI. cikk (1) bekezdés, a XVI. cikk (1) bekezdés, a XXIV. cikk (1) bekezdés és a XXVIII. cikk (7) bekezdés sérelmét állította. Az indítványozó az Alkotmánybíróság hiánypótlásra történő felhívása után indítványát kiegészítette. Indítványában az Alaptörvényben biztosított jog vélemezett sérelmek megvalósulását az alábbiak szerint indokolta.
- [5] Az indítványozó álláspontja szerint sérült az Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltósága, IV. cikkében garantált személyi biztonsága és V. cikke szerinti, a személye ellen intézett jogtalan támadás elhárításához fűződő alapjoga, tekintettel arra, hogy a gyermekei által ellene elkövetett bántalmazások által – amelyek során állítása szerint a volt házastársa bántalmazta őt a közös gyermekeken keresztül – a gyámhatóságtól és a bíróságtól sem kapott védelmet. Az indítványozó szerint a gyermekei és közte való kapcsolattartás helyreállítása érdekében intézkedés nem történt, amely sérti az ő és a kiskorú gyermekei Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében garantált magán- és családi életéhez, illetve kapcsolattartáshoz fűződő alapjogát. E körben az indítványozó álláspontja értelmében sérült a gyermekei Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében biztosított szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz fűződő alapjoga, figyelemmel arra, hogy a kapcsolatuk megszűnése a kiskorú gyermekek lelki és erkölcsi fejlődését helyreállíthatatlanul károsítja. Ennek körében megjegyezte, hogy az ügyben érintett egyik gyermeke időközben nagykorúvá vált, így esetében az indítványozó szerint a helyreállíthatatlan károsodás bekövetkezése különösen igaz.
- [6] Az indítványozó szerint a Hivatal a bizonyítékok jelentős részét nem értékelte és az általa benyújtott kérelmek jelentős részéről nem rendelkezett, amely sérti az ügyben érintett valamennyi fél Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz, illetve – az eljárás elhúzódása folytán – az eljárások észszerű határidőn belül történő elintézéséhez fűződő alapjogát. E tekintetben megjegyezte, hogy az egyébként soron kívül lefolytatandó eljárás a felügyeleti szerv által meghatározott határidőn túl indult. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való joga,

figyelemmel arra, hogy az indítványozó által 2022 előtt benyújtott kérelmek és 2022 előtt történt eljárási cselekmények kapcsán a jogorvoslat lehetőségének biztosítását a hatóságok megtagadták.

- [7] Az indítványozó sérelmezte továbbá, hogy az általa támadott bírósági ítéletben nincs indokolás arról, hogy a 2022 előtti körülmények milyen okból nem kerültek figyelembevételre. Ennek körében az indítványozó kijelentette, hogy sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt, az ügyeiben hozott intézkedések indokolásához való joga azáltal, hogy a hatóságok indokolás nélkül mellőzték a benyújtott kérelmei tárgyában történő döntéshozatalt, valamint a gyermekek veszélyeztetését és a gyermekek indítványozó általi bántalmazását bemutató bizonyítékok értékelését. Ennek körében az indítványozó álláspontja szerint sérült a tisztességes hatósági eljáráshoz való joga, tekintettel arra, hogy a Debreceni Járási Hivatal HB-03/GYAM/00009-64/2020. számú „jelzését” sem a Hivatal határozata, sem a Törvényszék ítélete nem hivatkozta. Az indítványozó állítása szerint e „jelzést” utólag többször becsatolta az eljárás során. A jelzés kapcsán megjegyezte, hogy annak alapján a hatóságnak alkotmányos kötelessége lett volna eljárni a kiskorú gyermekek veszélyeztetése ügyében. E tekintetben ismét sérelmezte, hogy nem volt biztosítva számára jogorvoslati lehetőség e jelzést, valamint az ezt követően benyújtott kérelmeit illetően, az intézkedések elmaradásával kapcsolatban.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a következő megállapításokra jutott.
- [9] 2.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében alkotmányjogi panasz Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható. Az Alaptörvény II. cikk, IV. cikk (1) bekezdés, az V. cikk, a VI. cikk (1) bekezdés, a XVI. cikk (1) bekezdés, a XXIV. cikk (1) bekezdés és a XXVIII. cikk (7) bekezdés az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetők, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [10] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésének megfelelően az indítványozó alkotmányjogi panaszában csak a saját Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozhat. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában részben arra hivatkozott, hogy a támadott bírói döntések a gyermekek Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében rögzített jogait sértik. Figyelemmel arra, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát kizárólag a saját nevében terjesztette elő, továbbá figyelemmel arra, hogy – az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletből és az alkotmányjogi panaszából is megállapítható módon – nem az indítványozó gyakorolja a gyermekekkel kapcsolatos szülői felügyeleti jogokat, ezért az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésével

összefüggő elemében nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt feltételnek, így érdemben nem bírálható el {lásd például: 3064/2023. (II.16.) AB határozat, Indokolás [16]}.

- [11] 2.2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtotta be [Abtv. 30. § (1) bekezdés].
- [12] Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)* pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont], továbbá tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pont]. Az indítvány a XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pont]. Ugyanakkor az indítványozó a II. cikk, a IV. cikk (1) bekezdése, az V. cikk, és a VI. cikk (1) bekezdése állított sérelmével kapcsolatban egyáltalán nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető indokolást, mindösszesen arra szorítkozott, hogy az általa felvázolt történeti tényállás egyes elemeit összefüggésbe hozta az egyes alaptörvényi rendelkezésekkel. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz fűződő jogának sérelmét pedig arra hivatkozással állította, hogy az általa 2022 év előtt benyújtott kérelmek és 2022 előtt történt eljárási cselekmények kapcsán a jogorvoslat lehetőségének biztosítását a hatóságok megtagadták. Az alkotmányjogi panasz azonban az Alkotmánybíróság megítélése szerint ebben a körben nem tartalmaz indokolást kifejezetten arra vonatkozóan, hogy a sérelmezett eljárási cselekmények kapcsán miért a támadott eljárásban kellett volna döntenie a Törvényszéknek, ahogy arra vonatkozóan sem, hogy milyen okból sérelmezi és mire alapítottan állítja az említett kérelmei vonatkozásában a jogorvoslat lehetőségének elmaradását. Mindezek alapján ezek az indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja előírásainak.
- [13] Az indítvány – a fentebb rögzített XVI. cikk (1) bekezdését leszámítva – megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont]. Az indítvány továbbá megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés *b)* pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető [Abtv. 27. §]. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése az

alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak.

- [14] 2.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [15] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, figyelemmel a panasz tartalmára és az Alkotmánybíróságnak a XXIV. cikkel kapcsolatos, részletesen kimunkált esetjogára. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett értékelnie, hogy az alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kétely felvethető-e.
- [16] Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [17] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét azért állította, mert szerinte az ügy elhúzódott, a hatóságok indokolás nélkül mellőzték a benyújtott kérelmei tárgyában történő döntéshozatalt, valamint a gyermekek veszélyeztetését bemutató bizonyítékok értékelését. Továbbá sérelmezte azt is, hogy a Debreceni Járási Hivatal általa hivatkozott „jelzését” a Hivatal és a Törvényszék nem vette figyelembe az eljárása során. Az Alkotmánybíróság gyakorlata ugyanakkor következetes abban, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, amelyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbírósgként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {pl.: 3283/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20]}.

- [18] A Törvényszék részletesen megindokolta a jogi álláspontját az alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben. Önmagában az a tény, amely szerint az indítványozó a Törvényszék jogértelmezésével, a bizonyítékok számbavételével és mérlegelésével kapcsolatos álláspontjával nem ért egyet, az alkotmányjogi panaszra még nem szolgáltat alapot. Az Alkotmánybíróság jelen esetben megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában az eljáró bíróság tényállás-megállapítását és bizonyíték-értékelését kifogásolta, amely azonban kívül esik az Alkotmánybíróság hatáskörén – függetlenül az indítványozó állításainak helytállóságától vagy helytelenségétől.
- [19] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott – figyelembe véve a Budapest Környéki Törvényszék ítéletében kifejtett indokolását –, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kételyt, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az indítvány az eljáró bíróság döntésével kapcsolatban nem alkotmányossági, hanem törvényességi, szakjogi kifogásokat fogalmaz meg. Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [20] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *c)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. június 17.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró